

Věrná církev (2Te 2,13–3,18)

Základní verš

„Nuže tedy, bratří, stůjte pevně a držte se toho učení, které jsme vám odevzdali, ať už slovem nebo dopisem.“ (2Te 2,15)

Hlavní myšlenka

I když se můžeme držet mnoha krásných zaslíbení ohledně budoucnosti, stále ještě žijeme na zemi, kde vládne hřích, a stále musíme jako jednotlivci i církev čelit každodenním problémům a zápasům. Stejným způsobem prožívala svůj život i církev v Tesalonice.

Církev se v mnoha ohledech podobá rostlinám. Pokud rostliny nerostou, tak umírají. Jejich trvalý růst a proměna jsou součástí Božího plánu. Stejně tak umírá i církev, která se nemění a neroste. Ne každá změna je ale pozitivní. Některé životní změny nás mohou naopak odvést mimo cestu, po níž nás chtěl Bůh vést. Jako adventisté sedmého dne musíme být zvláště obezřetní, protože poselství, které chceme a máme světu nést, dnes nikdo jiný nehlásá! To není důvod k pyšce či nadřazenosti, ale k uvědomění si velké zodpovědnosti, kterou máme jako celé společenství – laikové i duchovní.

Prostřednictvím svého zjevení a působením Ducha svatého vedl Bůh církev ke stále hlubšímu poznání jeho vůle. Vědomí Božího vedení v minulosti může církev bezpečně provést i zrádnými vodami různých změn. A právě tomuto tématu se věnují Pavlova závěrečná slova, která adresoval tesalonickým křesťanům.

Vyvolení ke spáse

¹³Stále musíme děkovat Bohu za vás, bratři milovaní od Pána, že vás Bůh jako první vyvolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu, ¹⁴abyste měli účast na slávě našeho Pána Ježíše Krista; k tomu vás povolal naším evangeliem. ¹⁵Nuže tedy, bratři, stůjte pevně a držte se toho učení, které jsme vám odevzdali, ať už slovem nebo dopisem. ¹⁶Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, ¹⁷nechtě povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. (2Te 2,13–17)

Osobní studium

Jazyk této části nám připomíná modlitbu na začátku prvního listu do Tesaloniky. Zdá se, jako by se Pavel vracel do bodu, kde začínal, a tím vytvořil přirozený závěr obou svých dopisů. Vyjadřuje zde svůj zájem o to, aby věřící z Tesaloniky nesešli ze správné cesty, po níž se vydali.

Praktický život tesalonických křesťanů byl pro Pavla důkazem toho, že je Bůh „vyvolil ke spáse“. Přestože je spasení darem, v životě věřícího se realizuje prostřednictvím posvěcení Duchem a vírou v pravdu. Život křesťana je něčím víc než jen subjektivní zkušeností; je to život pevně zakotvený v pravdě.

A právě proto jde Pavlovi o to, aby se Tesaloničtí drželi toho, co je učil slovem či dopisem. Jako lidé máme tendenci po čase opouštět to, čeho jsme se dříve drželi. Právě proto potřebujeme neustálé připomínání a upevňování v naší víře – ať už při duchovním učení nebo kázání. V rané církvi hrála poměrně silnou roli ústní tradice. Její výhodou, ve srovnání s písemným záznamem, je menší riziko nezáměrného zkreslení. Tón hlasu, gesta a možnost případného vysvětlení zprostředkovávají poselství lépe než psaný text. Právě proto je forma kázání stále smysluplná a přínosná.

Písemná tradice má ovšem na druhé straně výhodu v tom, že u ní méně hrozí úmyslné překroucení ze strany těch, kteří by chtěli evangelium používat k vlastním záměrům. Psané slovo je bezpečnou a neměnnou normou, kterou lze poměřovat další učení a kázání. V novozákonní knize Skutky apoštolů můžeme číst o berojských křesťanech, kteří dokázali moudře spojit naslouchání mluvenému poselství s důkladným zkoumáním Písma (Sk 17,11).

Aplikace

Znovu si přečti dnešní biblickou pasáž. I dnes je kolem nás mnoho vlivů a sil, které se nás snaží odvrátit od pravdy. Přemýšlej nad tím, jak se tvůj duchovní život měnil v průběhu času. Můžeš v něm pozorovat spíše sestupnou nebo vzestupnou tendenci? Jaký směr nabírá tvůj život?

V bezpečí před nepřítelem

¹Nakonec, bratři, modlete se za nás, aby se Pánovo slovo rychle šířilo a bylo slaveno tak jako u vás² a abychom byli vysvobozeni od pobloudilých a zlých lidí; neboť ne všichni mají víru. ³Věrný je Pán, který vás upevní a ochrání od Zlého. ⁴Vždyť jsme o vás přesvědčeni v Pánu, že věci, které vám přikazujeme, činíte a budete činit. ⁵Kéž Pán uvede vaše srdce do Boží lásky a do Kristovy trpělivosti. (2Te 3,1–5; ČSP)

Osobní studium

Pavel začíná naši dnešní pasáž prosbou o modlitby (podobně jako v 1Te 5,25), aby se mohlo evangelium dále šířit. Žádá také modlitby za to, aby byl vysvobozen od zlých lidí (2Te 3,2). Tento výraz naznačuje, že zde naráží na konkrétní postavy, které čtenáři jeho dopisu znají.

Následně Pavel použije malou slovní hříčku (2Te 3,2,3). Ne všichni lidé mají „víru“ (důvěru, věnost k Bohu), ale Pán je „věrný“ (lze se na něj s vírou spolehnout). Tento věrný Pán nás dokáže ochránit před tím největším nepřítelem. Některé biblické překlady zde hovoří o ochraně „od zlého“ (např. ČEP nebo B21), což může budít dojem, že nás chce chránit před vším, co by mohlo být pro nás zlé a špatné. Řecký text zde ale používá mužský rod a člen, čímž specificky odkazuje na „toho, který je zlý“, tedy na satana. Proto např. Český studijní překlad používá pro zdůraznění této myšlenky velké písmeno: „*Věrný je Pán, který vás upevní a ochrání od Zlého.*“

Pro mnoho lidí (včetně křesťanů) je dnes představa skutečného satana naprosto směšná. Podle jejich mínění jde jen o mýtus, pozůstatek nevědeckých a pověřivých představ z minulosti. Domnívají se, že dobro a zlo jsou jen pojmy, kterými označujeme fungování principu příčiny a následku. Pro jiné jsou dobro a zlo jen kulturně podmíněné koncepty, které vycházejí z určitého prostředí, doby a místa.

Bible však jasně ukazuje na to, že satan je skutečnou bytostí. Paradoxně mu vyhovuje, že jej v některých částech světa považují za mýtus, případně si jej představují jako čerta s kopyty a ocasem. Takové karikatury vedou k tomu, že už pak nikdo nechce věřit, že by nějaká podobná bytost mohla existovat. A to je právě to, o čem jde.

Pavel počítá se satanovou existencí, ale připomíná dobrou zprávu, že i když je satan silnější než my, Pán je ještě silnější a v jeho rukou jsme v naprostém bezpečí.

V závěru této pasáže Pavel vyjadřuje plnou důvěru, že jeho přátelé v Tesalonice i nadále půjdou po správné cestě, a to i navzdory nepřátelství ze strany lidí a satana. Přeje jim, aby Pán vedl jejich srdce „do Boží lásky a do Kristovy trpělivosti“.

Aplikace

Pavlovy dopisy často přinášejí povzbuzení těm, kdo prožívají trápení, a hovoří s optimismem o víře, naději a jistotě. Prožíváš v současnosti období, kdy takové povzbuzení potřebuješ? Je někdo v tvé blízkosti, koho můžeš povzbudit?

Autorita Písma a tradice

‘Přikazujeme vám, bratří, ve jménu Pána Ježíše Krista, abyste se stranili každého bratra, který vede zahálčivý život a nežije podle naučení, která jste od nás převzali. ‘Sami přece víte, jak máte žít podle našeho příkladu. My jsme u vás nezháleli ani jsme nikoho nevyjídali, ale ve dne v noci jsme namáhavě pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž. ... ‘Neuposlechneli někdo těchto slov, která vám píšeme, dejte mu znát, že k vám nepatří; tím bude zahánben. (2Te 3,6–8.14)

Osobní studium

V době pozemského působení Ježíše Krista ještě neexistoval Nový zákon. Bibli jeho současníků byly spisy, které dnes označujeme jako „Starý zákon“. Ale již tehdy Ježíšovi následovníci s poslušností přijímali jeho mluvená slova (Mt 7,24–27). I v následujících letech považovala církev Ježíšova slova a osobní příklad za závazné (1Te 4,15; Sk 20,35; 1K 11,23–26). Apoštolové pak byli Duchem svatým vedeni, aby dokázali tato Ježíšova slova a jeho činy správně interpretovat (J 15,26.27; 16,13–15). Ještě za života první generace křesťanů začaly být spisy apoštolů vnímány se stejnou autoritou jako poselství starozákonních proroků a byly označovány také jako „Písmo“ (2Pt 3,2.16).

Slovo „tradice“ nebylo v Pavlově době vnímáno negativně, protože většinou odkazovalo právě na připomínání poselství Ježíše a apoštolů. V tomto duchu měla „tradice“ stejnou autoritu jako Písmo.

V závěru svého druhého dopisu do Tesaloniky Pavel čtenářům nařizuje, aby žili „podle nařízení, která jste od nás převzali“ (v. 6). Slovo, které zde máme v českém textu přeloženo jako „nařízení“, zní v řeckém originále „*paradosis*“ a jeho běžný význam je „*tradice*“ (viz např. Mt 15,2.3.6; 1K 11,2). Součástí křesťanské „*tradice*“ nebyly pro tesalonické křesťany jen Pavlovy dopisy, ale také jeho slova a jednání, která měli následovat. Skutečnost, že Pavel právě v Tesalonice sám namáhavě pracoval, aby si zajistil obživu, neměla být chápána pouze jako demonstrace jeho upřímného zájmu o ně (1Te 2,9); měl to být příklad, křesťanská „*tradice*“, podle níž se měl řídit i jejich život.

Aplikace

Z dnešní pasáže je patrné, jak důležitou roli hrálo pro první křesťany Pavlovo praktické jednání. Přestože jeho poselství mělo svůj původ u Pána (Ga 1,1), nesnažil se nikdy přesvědčovat jen silou slov a argumentů, ale i svým osobním příkladem. Nalik se pravda, kterou věříš a sdílíš s ostatními, promítá do tvého života? Jakou „*tradici*“ představuješ a předáváš svým jednáním další generaci či lidem kolem sebe?

Kdo nechce pracovat, ať nejí!

⁹*Ne že bychom k tomu neměli právo, ale chtěli jsme vám sami sebe dát za příklad, abyste se jim řídili.* ¹⁰*Když jsme u vás byli, přikazovali jsme vám: Kdo nechce pracovat, ať nejí!* ¹¹*Ted' však slyšíme, že někteří mezi vámi vedou zahálčivý život, pořádně nepracují a pletou se do věcí, do kterých jim nic není.* ¹²*Takovým přikazujeme a vybízíme je ve jménu Pána Ježíše Krista, aby žili řádně a živil se vlastní prací. (2Te 3,9–12)*

Osobní studium

V těchto verších aplikuje Pavel „tradici“ svého vlastního jednání na specifickou situaci. Část členů tesalonského sboru vedla zahálčivý život. Pavel se o nich zmínil již ve svém prvním dopise (1Te 4,11.12; 5,14), kde je laskavě napomenul. Tentokrát se již ale vyjadřuje daleko silněji a tvrději.

Ve svém prvním dopise Pavel připomínal, že i když měl nárok na finanční podporu a zajištění, raději sám namáhavě pracoval, aby nebyl nikomu na obtíž (1Te 2,9). Dal tak svým sestrám a bratrům příklad lásky. Ve druhém listu však dodává, že tím dal zároveň i příklad toho, jak se má každý podle svých možností starat o naplnění svých potřeb (2Te 3,8). Svě jednání raději doplnil už tehdy o vysvětlující slova, aby nedošlo k nepochopení. Během svého krátkého pobytu v Tesalonice opakovaně zdůrazňoval (jak naznačuje imperfektní tvar použitého slovesa), že kdo nechce pracovat, nemá nárok na to, aby jej někdo živil.

Pavel se v této pasáži nestaví proti péči o ty, kdo jsou v nouzi a nedokážou se o sebe postarat. Vždyť i Ježíš sám nám dal silný příklad soucitu s těmi, které životní okolnosti přivedly do bída a bezmocnosti. Apoštol zde kritizuje ty, kteří se rozhodli zcela dobrovolně zahálet a namísto užitečné práce se pletli do věcí, po kterých jim nic není (2Te 3,11). Někteří z křesťanů si zkrátka oblíbili více pohodlí než život služby naplněný usilovnou prací. Možná trávili čas hlubokými rozpravami o teologii a o jednání druhých, namísto toho, aby se starali o vlastní zabezpečení. Pavel jim proto přikazuje „ve jménu Pána Ježíše Krista“, aby následovali jeho příkladu a teprve svým řádným životem si získali nárok na to, aby mohli učit druhé (2Te 3,12).

Aplikace

Někdy se nám může zdát překvapivé, že už první generace křesťanů musela řešit tolik problémů se svými členy. Neočekáváš někdy naivně od dnešní církve či od svého sboru, že bude společenstvím dokonalých? Neměli bychom se však spokojit jen s konstatováním, že žádné lidské společenství není dokonalé. Jak můžeme být s Boží pomocí těmi, kdo přinesou do slabého společenství něco pozitivního a posvěcujícího?

Láska a jasná pravidla

¹³Vy však, bratří, neochabujte v dobrém jednání. ¹⁴Neuposlechne-li někdo těchto slov, která vám píšeme, dejte mu znát, že k vám nepatří; tím bude zahanben. ¹⁵Ale nejednejte s ním jako s nepřítelem, nýbrž varujte ho jako bratra. (2Te 3,13–15)

Osobní studium

Otázka církevní disciplíny a jejího vyžadování je pro mnohé sbory velmi těžkou záležitostí. Častokrát má chybující člen ve sborovém shromáždění svou rodinu či velmi dobré přátele. Někteří z nich proto odmítají jakékoli kázeňské řešení problémů; jiní by zase velmi tvrdě postihovali sebemenší selhání. Jak tedy najít správný postoj k těm křesťanům, kteří nežijí podle Boží vůle?

Mt 18,15–17 nám představuje jasný a prostý postup. Prvním krokem má být osobní rozmluva s provinilým, rozhovor mezi čtyřma očima. Z kontextu je zřejmé, že záměrem tohoto rozhovoru by mělo být odpuštění a usmíření (Mt 18,21–35). V druhém kroku by měl ten, komu bylo ublíženo, s sebou přibrat jednoho nebo dva další, aby nedošlo k nedorozumění ohledně toho, co která strana vlastně říká. Teprve poté, co byly uskutečněny s opravdovou snahou první dva kroky, má se celý problém představit společenství církve (sboru). Pokud ani na výzvu církve tento člověk nezareaguje pokáním a nápravou, má být ostatním sestřám a bratrům „jako pohan nebo celník“ (Mt 18,17).

A tady leží problém. Co vlastně znamená, že máme s někým jednat jako s pohanem nebo celníkem? Nabízejí se dvě odlišné odpovědi. Na jedné straně mohl Ježíš své následovníky vyzvat, aby se těchto lidí stranili stejným způsobem, jakým se stranili Židé v jeho době pohanů a celníků. Na druhou stranu to může být výzva jednat s nimi tak, jak jednal Ježíš s pohany a celníky – tedy se soucitem a odpuštěním.

I po staletích máme stále problém s tím, jak moudře a správně aplikovat Ježíšovo nařízení (Mt 18) a Pavlovu výzvu, kterou napsal do Tesaloniky (2Te 3). Ani dva lidé nejsou zcela totožní. V některých případech se odpuštění dotkne srdce hříšníka tak výrazně, že jej přivede k lítosti a usmíření. Jindy dokáže člověk zareagovat jen na láskyplnou, ale jasnou a nesmlouvavou konfrontaci jeho jednání s pravidly a na následné důsledky svého nesprávného jednání. Právě proto v rámci Církve adventistů sedmého dne nemá Generální konference (nejvyšší administrativní orgán církve) právo nikoho vyloučit a zbavit členství. Tento citlivý proces lze moudře realizovat jen ve společenství sboru, který provinilého člena dobře zná.

Vyžadování pravidel ale nesmí být zneužíváno. Podle Pavlových slov ve verši 15 má být i s tím, kdo je církví napomínán, jednáno jako se členem rodiny. I ten, kdo zbloudil a zhřešil, je stále bratrem, „za nějž Kristus umřel“ (Ř 14,15; 1K 8,11).

Aplikace

Jaké zkušenosti máš s kázeňským řízením v církvi? Jak se tobě a tvému sboru daří udržovat rovnováhu mezi jasným odsouzením hříchu a přijetím hříšníka?

Podněty k zamyšlení

„Tesalonické věřící velmi znepokojovali lidé, kteří mezi nimi šířili fanatické myšlenky a učení. Někteří vedli zahálčivý život, pořádně nepracovali a pletli se do věcí, do kterých jim nic nebylo (viz 2Te 3,11). Sbor měl náležitou strukturu a byli ustanoveni členové, kteří sloužili jako kazatelé a diakoni. Někteří vzpurní svévolníci se však nechtěli podřídit těm, kdo měli v církvi vedoucí postavení.“ (AA 261; PNL 151)

„Pokud šlo o jeho obživu, nebyl Pavel ani v Tesalonice zcela odkázán jen na to, co si sám vydělal. Když později vzpomínal na své zážitky v tomto městě, v dopise Filipským vyjádřil vděčnost za dary, které od nich tehdy dostal: ‚Vždyť i do Tesaloniky víc než jednou jste mi poslali na mé potřeby.‘ (Fp 4,16) Přestože tuto pomoc přijal, usilovně se snažil, aby byl svou pílí příkladem pro Tesalonické, aby ho nikdo nemohl právem obvinít z chamtivosti. Také chtěl svým jednáním napomenout ty, kdo zastávali fanatické názory na tělesnou práci. (AA 348,349; PNL 200)

„Zvyk podporovat muže a ženy v jejich zahálce soukromými dary nebo církevními penězi tyto lidi jen utvrzuje v jejich hříšných zvycích. Takového jednání bychom se měli jednoznačně vyvarovat. Každý člověk by měl být vychován a vzdělán k nějaké praktické a užitečné práci. Všichni by měli ovládat nějaké řemeslo. Nemusí to být jen výroba stanů, ale jakýkoliv jiný obor; všichni by však měli být vedeni k tomu, aby svou tělesnou schránku zapojili do nějaké smysluplné činnosti. Bůh je pak připravený a ochotný rozmnožit schopnosti všech těch, kteří se budou vzdělávat v potřebných dovednostech.“ (7BC 912)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak se vám ve vašem společenství daří s vděčností stát za „starými pravdami“, a zároveň být nadále otevření novému poznání, které by vám mohl Bůh ještě nabídnout? Jak můžeme poznat, že „nové světlo“ je skutečně „světlem“ a ne klamem?*
2. *Jak bychom měli přistupovat k těm, kteří stále v církvi jen řeší problémy druhých a na něco si neustále stěžují? Jak zároveň citlivě vnímat hlasy, které upozorňují na skutečné a důležité problémy?*
3. *Pokuste se společně shrnout poselství obou Pavlových dopisů do Tesaloniky a formulovat, v čem jsou aktuální pro vaši dobu a situaci.*

Shrnutí

Dva dopisy, které apoštol Pavel adresoval do sboru v Tesalonice, jsou pro nás inspirací v tom, jak má žít církev v obtížných obdobích. I když žijeme v jiné době a prostředí, vyjádřené principy mají trvalou platnost, protože za nimi stojí věčný Bůh.